

13. CATOCALINAE (28 soorten)

Middelgroot tot groot, meestal met kleurrijke achtervleugels. Ader m₂ goed ontwikkeld. Ogen naakt. Middenschenen bedoornd, vaak ook voor- en achterschenen. Rupsen vooral op loofbomen. Verpopping boven de grond in een vast spinsel. Overwintering in ei- of rupsstadium.

14. OPHIDERINAE (16 soorten)

Middelgrote en enkele kleine uilen, ogen onbehaard, schenen steeds zonder doornen. Ader m₂ goed ontwikkeld. Rups op loofbomen. Het ei overwintert meestal.

15. HYPENINAE (27 soorten)

Slanke vlinders met opvallend lange palpen. Voelsprietten van de ♂ meestal verdikt. Ader m₂ goed ontwikkeld, ogen onbehaard, schenen zonder doornen. Rupsen op bomen, verpopping in spinsel tussen de bladeren.

G. De Prins

DE BLAUWE HOUTBIJ

(Hym., Apidae)

Via R. Verlaeckt, adjunct-direkteur van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen, ontving ik een exemplaar van de blauwe houtbij (*Xylocopa violacea* L.), dat door R. Bisschop (Blankenberge) te Zeebrugge werd gevangen op 15 mei 1974.

De blauwe houtbij behoort tot de onderfamilie Xylocopinae, die door ongeveer driehonderd soorten vooral in tropische gebieden vertegenwoordigd is. Slechts twee soorten komen volgens R. Enckels in Midden-Europa voor. De blauwe houtbij bewoont vooral het Middellandsezegebied en nader bepaald de streken waar wijn verbouwd wordt. In België is het een echte zeldzaamheid. Br. Virgilius Lefebvre vermeldt de soort uit het zuiden van Nederlands Limburg en het aangrenzende Belgische gedeelte (St.-Pieter-Slavante, Maastricht, Tongeren, Lixhe, Loën). K. Janssens deelde mij mee dat ze ook gevangen werd te Torgny (Provincie Luxemburg). Voor de rest zijn mij geen gegevens uit ons land bekend.

Waarschijnlijk gaat het hier om een adventief exemplaar. In een brief deelde R. Bisschop mij mee dat het dier gevangen werd in een verbindingsgalerij tussen twee ovengebouwen van de glasfabriek te Zeebrugge.

"De fabriek verwerkt in haar kistenmakerij hout dat afkomstig is uit :

- Portugal, per schip, laatste toezending 22 februari 1974.
- Oostenrijk, met vrachtwagens, laatste toezending 2 mei 74.
- Bois du Nord (Skandinavische landen en Rusland), ontschepping te Antwerpen, laatste toezending 10 mei 1974.
- Inlands hout, per vrachtwagen, laatste toezending 14 mei 1974 uit Heusden.

Op de hoogte waar het dier gevangen werd, wordt normaal geen hout gebruikt, noch verwerkt, zodat het insect waarschijnlijk op eigen kracht tot binnen de galerij is gekomen."

Het wijfje van de blauwe houtbij bouwt een nest in half vergaan hout (rechtopstaande palen aan wijnstokken!). De cellen worden van elkaar gescheiden door zaagmeel, vermengd met speeksel. Van mei tot augustus worden er zo twee tot drie nesten aangelegd. De jonge houtbijen komen in september uit het nest. Ze eten dan geen stuifmeel of honing meer, maar zoeken hun verblijfplaatsen voor de winter op in klei-wanden, holle bomen of oude muren. In de lente komen de dieren opnieuw te voorschijn. De paring vindt plaats in april, waarna de wijfjes aan de bouw van nieuwe nesten beginnen of oude nesten herinrichten. De mannetjes sterven na de paring.

W. De Prins

AANWINST VOOR DE BIBLIOTHEEK

- Die Käfer Mitteleuropas, deel 5, uitgegeven door Goecke & Evers, Krefeld, 1974. Dit deel bevat de onderfamilies Hypocyptinae en Aleocharinae waarmee de familie van de Staphilinidae afgesloten wordt. Verder behandelt dit boek de familie der Pselaphidae.
- Nouvelle Flore de la Belgique, du G.-D. de Luxembourg, du Nord de la France et des Régions Voisines, samengesteld door J.E. De Langhe, L. Delvosalle, J. Duvigneaud, J. Lambinon en C. vanden Berghen. Uitgegeven door de Nationale Plantentuin van België, 1973.
- Entomologische Mitteilungen aus dem Zoologischen Staatsinstitut u. Zoologischen Museum Hamburg, deel 3 (1963-1969) en deel 4 (1970-1974). Uitgegeven door Prof. Dr. H. Weidner. (In bruikleen van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen).

W. De Prins